

§ 269 Handlingsplan för kommungemensamma kontrollaktiviteter 2020

Dnr KS 2019/0698

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen och ska årligen besluta om kommungemensamma kontrollaktiviteter.

För 2020 föreslås granskning inom följande områden:

1. Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid
2. Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda
3. Leverantörstrohet
4. Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR

Nämnder och styrelser beslutar därefter om nämndspecifika kontrollaktiviteter som kompletterar de kommungemensamma.

Beslutsunderlag

Beslut KS AU den 28 oktober 2019 § 295 Handlingsplan för kommungemensamma kontrollaktiviteter 2020
Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 4 oktober 2019

Handlingsplan intern kontroll 2020, kommungemensamma kontrollaktiviteter, dnr KS 2019/0698

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta handlingsplan för intern kontroll 2020 med följande kontrollaktiviteter:

1. Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid
2. Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda
3. Leverantörstrohet
4. Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR

Beslut expedieras till:

Akten

Samtliga nämnder och styrelser

Kommunrevisionen

Kommunstyrelsen

Plats och tid	Knutsalen, Rådhuset, 2019-11-06 klockan 14.00–18.10
Ledamöter	Philip Sandberg (L), ordförande, § 250-255, § 257-294, närvarar inte § 256 pga jäv Fredrik Ljunghill (M), vice ordf, tjänstgör som ordförande § 256 Anders Almgren (S), 2:e v ordf, § 250-255, § 257-294 (del av), närvarar inte § 256 pga jäv, kl 14:00-18:00 Camilla Neptune (L) Birger Swahn (M) Inga-Kerstin Eriksson (C), § 250-278, kl 14:00-17:20 Börje Hed (FNL) Hedvig Åkesson (KD) Fanny Johansson (S) Björn Abelson (S) Hans-Olof Andersson (SD)
Tjänstgörande ersättare	Fabian Zäll (L), tjänstgör för Philip Sandberg (L) § 256 Mattias Horrdin (C), tjänstgör för Inga-Kerstin Eriksson (C), § 279-294 Lena Fällström (S), tjänstgör för Anders Almgren (S) § 256 Axel Hallberg (MP), tjänstgör för Karin Svensson Smith (MP) Mats Olsson (V), tjänstgör för Helena Falk (V)
Ersättare	Jessica Ulfgren (L) Klas Svanberg (M) Louise Rehn Winsborg (M) Amanda Thonander (M) Maria Nermark (FNL) Kenth Andersson (S) Cherry Batrapo (FI) Christoffer Brinkåker (SD)
Övriga	Carin Hillåker, biträdande kommundirektör, kommunkontoret Gunnar Jönsson, sekreterare, kommunkontoret Henrik Weimarsson, ekonomidirektör, kommunkontoret, kl 14:00 - 17:20 Jesper Jakobsson, administrativ chef, kommunkontoret
Justerare	Björn Abelson (S)
Paragrafer	§ 250–294

Sammanträdesdatum

2019-11-06

Diarienummer

KS 2019/0399

Plats och tid för justering Bruksgatan 22, Lund, tisdagen den 12 november 2019, kl 16:30

Underskrifter

Sekreterare

Gunnar Jönsson

Ordförande

Philip Sandberg (L)

Justerare

Björn Abelson (S)

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ

Kommunstyrelsen

Sammanträdesdatum

2019-11-06

Paragrafer

§ 250–294

Datum då anslaget sätts upp

Datum då anslaget tas ned

Förvaringsplats för protokollet

Kommunkontoret/Bruksgatan 22

Underskrift

Gunnar Jönsson

Justerare

Utdragsbestyrkande

Sabina Lindell

046-359 55 07

sabina.lindell@lund.se

Kommunstyrelsen

Handlingsplan för intern kontroll 2020, kommungemensamma kontrollaktiviteter

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen och ska årligen besluta om kommungemensamma kontrollaktiviteter.

För 2020 föreslås granskning inom följande områden:

1. Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid
2. Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda
3. Leverantörstrohet
4. Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR

Nämnder och styrelser beslutar därefter om nämndspecifika kontrollaktiviteter som kompletterar de kommungemensamma.

Beslutsunderlag

Kommunkontorets tjänsteskrivelse den 4 oktober 2019
Handlingsplan intern kontroll 2020, kommungemensamma
kontrollaktiviteter, dnr KS 2019/0698

Barnets bästa

Den interna kontrollen är ett led i kommunens styrning och ledning och ett verktyg att säkerställa att resurser används på ett ändamålsenligt sätt så att barns intresse skyddas.

Ärendet

Intern kontroll i Lunds kommun styrs av kommunallagen och kommunkontorets anvisningar. Syftet med den interna kontrollen är att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att:

- Kommunens tillgångar tryggas samt att förluster förhindras
- Lagar, reglementen och styrdokument följs
- Resurser används i enlighet med fattade beslut
- Redovisningen är rättvisande
- Politiker och personal skyddas från oberättigade misstankar

2019-10-04

Diarienummer
KS 2019/0698

En kommungemensam riskanalys har genomförts och kommunens ledningsgrupp har deltagit i hanteringen med värdering och prioritering. De risker som valts ut för vidare hantering i form av kontrollaktiviteter är:

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde
Att löner och ersättningar till medarbetare och förtroendevalda är felaktiga och inte utbetalas i rätt tid	3. Möjlig	4.Allvarlig	 12
Att medarbetare och förtroendevalda blir utsatta för hot och våld	2. Mindre sannolik	4.Allvarlig	 8
Att brister finns i leverantörstroheten och att de inköp som görs inom organisationen inte sker hos leverantörer med vilka organisationen har ingått avtal	4. Sannolik	3.Kännbar	 12
Att kompetensen brister kring vad som gäller för verksamheten utifrån GDPR och att personuppgifter därför hanteras felaktigt	3. Möjlig	3.Kännbar	 9

Kontrollaktiviteterna med riskbedömning samt förslag på frågeställningar och metoder redogörs för i tillhörande rapport Handlingsplan för intern kontroll 2020, kommungemensamma kontrollaktiviteter.

Nämnder och styrelser beslutar därefter om egna nämndspecifika kontrollaktiviteter som kompletterar de kommungemensamma.

Kommunkontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta handlingsplan för intern kontroll 2020 med följande kontrollaktiviteter:

1. Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid

2019-10-04

Diarienummer

KS 2019/0698

2. Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda
3. Leverantörstrohet
4. Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR

Christoffer Nilsson
kommundirektör

Carin Hillåker
Bitr kommundirektör

Beslut expedieras till:
Samtliga nämnder och styrelser
Kommunrevisionen

HANDLINGSPLAN INTERN KONTROLL 2020

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

Innehållsförteckning

Kommunens riskarbete	3
Risker	4
Kommungemensamma kontrollaktiviteter	6
Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid.....	6
Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda	6
Leverantörstrohet	7
Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR	8

Kommunens riskarbete

Intern kontroll i Lunds kommun styrs av kommunallagen och kommunkontorets anvisningar. Syftet med den interna kontrollen är att med rimlig grad av säkerhet säkerställa att:

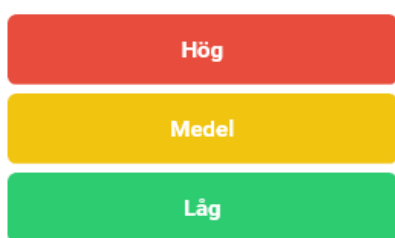
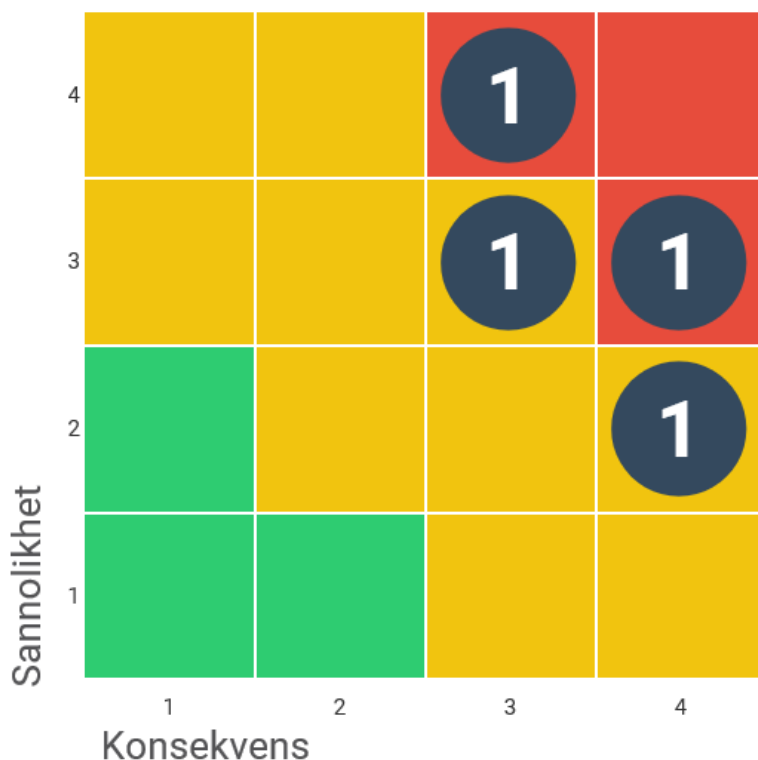
- Kommunens tillgångar tryggas samt att förluster förhindras
- Lagar, reglementen och styrdokument följs
- Resurser används i enlighet med fattade beslut
- Redovisningen är rättvisande
- Politiker och personal skyddas från oberättigade misstankar

Kommunstyrelsen har ett övergripande ansvar för den interna kontrollen och ska årligen besluta om kommungemensamma kontrollaktiviteter.

Framtagandet av de kommungemensamma kontrollaktiviteterna avseende 2020 påbörjades under sommaren genom att arbetsgruppen för intern kontroll, med representanter från ett flertal förvaltningar, genomförde en kommungemensam riskanalys. De kontrollaktiviteter med högst riskvärde presenterades för kommunkontorets ledningsgrupp som gjorde en första prioritering. Dessa utvalda kontrollaktiviteter förankrades därefter det förvaltningsövergripande nätverket för intern kontroll och beslutades sedan av kommunens ledningsgrupp. De redogörs för nedan.

Det är kommunstyrelsen som slutligt fastställer vilka kommungemensamma kontrollaktiviteter som ska granskas under det kommande året. Nämnder och styrelser kompletterar därefter med egna kontrollaktiviteter som utöver de kommungemensamma ska granskas.

Risker

	Sannolikhet	Konsekvens
4	Sannolik(Den oönskade händelsen kommer sannolikt att inträffa och kan inträffa ofta)	Allvarlig (Felet får i princip inte inträffa eftersom konsekvensen för verksamheten kan vara stor)
3	Möjlig(Den oönskade händelsen kan sannolikt inträffa men bara ibland)	Kännbar (Uppfattas som besvärande för intressenter och verksamheten / del av verksamheten)
2	Mindre sannolik(Den oönskade händelsen skulle kunna inträffa vid något tillfälle)	Lindrig (uppfattas som liten av såväl intressenter som verksamheten/ del av verksamheten)
1	Osannolik(Den oönskade händelsen skulle endast kunna inträffa vid exceptionella förhållanden)	Försumbar (Obetydlig för de olika intressenterna och verksamheten / del av verksamheten)

2 Hög 2 Medel | Totalt: 4

Risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Motivering	Kontrollaktivitet
Att löner och ersättningar till medarbetare och förtroendevalda är felaktiga och inte utbetalas i rätt tid	3. Möjlig	4.Allvarlig	 12	<p>Sannolikhet: Det bedöms vara möjligt att det blir fel i utbetalningar i löner, arvoden och ersättningar samt att de inte alltid är i tid.</p> <p>Konsekvens: Konsekvensen kan vara allvarlig för den enskilde som drabbas och även för Lunds kommuns varumärke som en attraktiv arbetsgivare.</p>	Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid
Att medarbetare och förtroendevalda blir utsatta för hot och våld	2. Mindre sannolik	4.Allvarlig	 8	<p>Sannolikhet: Sannolikheten bedöms vara mindre sannolik totalt sett, även om det kan vara högre risk i vissa typer av verksamheter.</p> <p>Konsekvens: Konsekvensen bedöms vara allvarlig för den enskilde som drabbas.</p>	Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda
Att brister finns i leverantörstroheten och att de inköp som görs inom organisationen inte sker hos leverantörer med vilka organisationen har ingått avtal	4. Sannolik	3.Kännbar	 12	<p>Sannolikhet: Det är sannolikt att det inom kommunens verksamheter förekommer inköp som gör avsteg från avtal, främst på grund av bristande kännedom och kunskap.</p> <p>Konsekvens: Konsekvensen bedöms vara kännbar. Brister i leverantörstroheten medför risk för ökade kostnader, förtroendeskada samt eventuellt avtalsbrott. Dessutom finns då hög risk att krav på konkurrensutsättning, miljö, kvalitet och socialt ansvar enligt politiska ambitioner inte efterlevs.</p>	Leverantörstrohet
Att kompetensen brister kring vad som gäller för verksamheten utifrån GDPR och att personuppgifter därför hanteras felaktigt	3. Möjlig	3.Kännbar	 9	<p>Sannolikhet: Det bedöms vara möjligt att personuppgifter hanteras felaktigt utifrån att rätt kompetens saknas. Risken är att det missas att nyanställda får information vid introduktion och att de inte anmäls till utbildning.</p> <p>Konsekvens: Konsekvensen bedöms vara kännbar om felaktigheter görs i hanteringen av personuppgifter, både för den drabbade och för kommunens trovärdighet.</p>	Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR

Kommungemensamma kontrollaktiviteter

Kontrollaktivitet:

Utbetalning av rätt löner, arvoden och ersättningar samt i tid

Beskrivning av kontrollaktivitet

Det finns en påtaglig risk att utbetalningsunderlaget inte stämmer och även att hanteringen i HR-portalen är felaktig så att utbetalningar till medarbetare och förtroendevalda blir felaktiga och/eller försenade. Felaktigheter kan medföra ett stort extraarbete med rättningar samt inverka menligt på upplevelsen av Lund som en attraktiv arbetsgivare.

Frågeställningar

1. Har ansvariga (medarbetare och chefer) på förvaltningen som arbetar i HR-portalen genomgått utbildning och har den kompetens som krävs för att hantera löner och arvoden?
2. Är allt underlag avseende årets första kvartal för förtroendevaldas konferenser, resor, förlorad arbetsförtjänst och parkeringsavgifter kontrollerat?
3. Betalas rätt arvode ut till förtroendevalda för sammanträde samt för eventuell förlorad arbetsförtjänst?
4. Är allt underlag för medarbetarnas ersättning, såsom friskvårdsbidrag, reseersättning och liknande kontrollerat?
5. Betalas rätt löner och ersättning ut till medarbetarna?

Frågorna besvaras genom att granska 2020 års första kvartal utifrån följande aspekter: Stickprov av inlämnat underlag, inventering av att ansvariga medarbetare och chefer har genomgått utbildningar i HR-portalen, stickprov av att utbetalningar stämmer, lista från kommunkontoret gällande antal rättningar och extrautbetalningar efter ordinarie lönekörning och vad de beror på. Lista från kommunkontoret över hur stora löneskuldena är.

Metod

Stickprov
Inventering
Utdata från system

Kontrollaktivitet:

Hot och våld mot medarbetare och förtroendevalda

Beskrivning av kontrollaktivitet

Hot och trakasserier mot tjänstepersoner och förtroendevalda kan förutom att ha en högst menlig inverkan på den drabbade även påverka beslut och verksamhet negativt.

Frågeställningar

1. Finns tydliga skriftliga rutiner inom förvaltningen/nämnden för hantering av hot och våld?
2. Är rutinerna lätt tillgängliga och känner personalen och de förtroendevalda till dem?
3. Informeras det om hot och våld vid introduktion av nyanställda och nyinvalda förtroendevalda?
4. Anmäls incidenter med hot och våld rörande medarbetare i kommunens arbetsskadesystem LISA och hanteras?
5. Finns rutiner för hantering av incidenter med hot och våld mot förtroendevalda?

Frågorna besvaras med hjälp av kommungemensam enkät (tas fram av kommunkontoret) till medarbetare och förtroendevalda med frågor om kännedom om rutiner kring hot och våld och för medarbetarnas del även kännedom om anmälan i kommunens skaderapporteringsystem LISA. Dessutom ska inventering göras av rutiner för hot och våld samt att de incidenter man känner till avseende medarbetare har anmälts och hanterats i LISA.

Metod

Enkät
Inventering
Utdata från system

Kontrollaktivitet:

Leverantörstrohet

Beskrivning av kontrollaktivitet

Det är centralt att de inköp som görs inom organisationen sker hos leverantörer med vilka organisationen har ingått avtal. Brister i leverantörstroheten medför risk för ökade kostnader, förtroendeskada samt eventuellt avtalsbrott. Leverantörstrohet innebär att inköp görs från avtalsleverantörer.

Utmaningen ligger i att handla rätt på avtalen utifrån det upphandlade sortimentet och inte enbart fokusera leverantörstrohet. Annars är risken att det inte blir rätt kostnader och även rätt produkt utifrån ställda krav på konkurrensutsättning, miljö, kvalitet och socialt ansvar enligt politiska ambitioner.

Utifrån det kommunövergripande projektet Effektiv inköpsorganisation, som påbörjades under 2016 och där förvaltningarnas inköp och inköpsprocesser inventerades, har fem varuslag valts ut för mer genomgående granskning: Städ, Kemtekniska produkter, Möbler, Livsmedel samt Arbetskläder och arbetsskor.

Frågeställningar

1. Finns kännedom om de kommunövergripande ramavtalen hos personal som gör inköp?

2. Följs ramavtal vid inköp utifrån leverantörstrohet (översta nivån, inte vad som köps utan varifrån det köps)? Vad beror eventuella avsteg på?
3. Följs ramavtal vid inköp utifrån avtalstrohet, det vill säga inhandlas även rätt sortiment utifrån ramavtalen?
4. Finns kännedom om verksamhetens förvaltningsspecifika avtal hos personal som gör inköp och är avtalen lätt tillgängliga?
5. Förekommer kontanta utlägg inom organisation och hur stor summa uppgår den i så fall till inom organisationen?
6. Hur arbetar förvaltningen med att minska andelen kontanta utlägg om sådana finns?

Frågorna besvaras genom intervjuer med personal om kännedom om ramavtal och förvaltningsspecifika avtal inventering, stickprov av att avtalen följs samt kartläggning av kontanta utlägg.

Fråga 2 besvaras genom att göra stickprov på en inköpskategori och antalet leverantörer inköp gjorts från och om det matchar ramavtalen.

Fråga 3 besvaras genom att välja ut en leverantör och matcha förvaltningens totala inköp från den leverantören under det första halvåret 2020 gentemot upphandlat/avtalat sortiment för varuslagen som nämns ovan.

Metod

Kartläggning
Stickprov
Intervju
Inventering

Kontrollaktivitet:

Kompetens kring dataskyddsförordningen - GDPR

Beskrivning av kontrollaktivitet

Säkerställer inte personuppgiftsansvariga (nämnder och bolagsstyrelser) kompetensen kring hanteringen av personuppgifter inom sitt ansvarsområde enligt den nya dataskyddsförordningen (GDPR) är risken att personuppgifter hanteras felaktigt. Detta kan ha stor inverkan för den drabbade och på verksamhetens trovärdighet. Dessutom kan stora vitesbelopp utdömas som har stor negativ ekonomisk inverkan samtidigt som hela kommunens anseende skadas.

Frågeställningar

1. Har samtliga medarbetare och förtroendevalda gått utbildning i GDPR (JP Infonet/Draftit eller LUVIT)?
2. Hur säkerställs att nyanställda får information om vad som gäller enligt GDPR för verksamheten ifråga? Är det en del av introduktionen av nyanställda?
3. Ges fortlöpande utbildningar till ny personal/nya förtroendevalda?

4. Finns uppdaterad förteckning över ansvariga för att hantera begäran om personuppgifter i kommunens e-tjänst Abou?
5. Har utsedda att hantera begäran om personuppgifter i Abou genomgått utbildning i e-tjänsten?

Frågorna besvaras genom inventering rutiner introduktion nyanställda, genomgång listor över personal som gått utbildning eller är anmälda och ska genomgå utbildning i GDPR, genomgång listor över personal ansvariga för att hantera begäran i Abou, genomgång att ansvariga för att arbeta i Abou har genomgått utbildning, enkät till chefer (framtagen av kommunkontoret) kring hur de säkerställer personalens kunskap

Metod

Kartläggning

Enkät

Inventering